

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego J. T.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. J. T., wyborca przebywający za granicą, zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wybranemu w wyborach zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., których druga tura odbyła się w dniu 12 lipca 2020 r. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów Konstytucji RP oraz przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących przeprowadzenia wyborów, głosowania, ustalenia wyników głosowania i wyników wyborów, które to naruszenie miało wpływ na wynik wyborów, a w szczególności: (1) naruszenie Konstytucji oraz orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego poprzez wprowadzenie istotnych zmian

do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami prezydenckimi, (2) naruszenie Konstytucji poprzez przeprowadzenie wyborów prezydenckich w faktycznym stanie klęski żywiołowej, (3) naruszenie Konstytucji poprzez narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów, (4) znaczne ograniczenie kampanii wyborczej, (5) nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego, tj. Telewizję Polską.

Do protestu dołączono niepodpisane przez mocodawczynię pełnomocnictwo dla radcy prawnego M. R. oraz M. G. z klauzulą: „Za zgodność z oryginałem dokumentu elektronicznego” oraz wskazaniem, iż poświadczenie dokonane zostało w W., 16 lipca 2020 r. przez M. R.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy J. T. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 979, dalej: u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (art. 1 ust. 2 u.wyb.2020).

Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu (art. 323 § 1 k.wyb.) Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli

również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

W przedmiotowej sprawie wnosząca protest to osoba przebywająca za granicą. Do protestu dołączono kopię niepodpisanego pełnomocnictwa do wniesienia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozpoznawanie protestu w trybie nieprocesowym oznacza, że Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące postępowania nieprocesowego, a na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. także przepisy o procesie, z uwzględnieniem odrębnych regulacji zawartych w przepisach k.wyb. i u.wyb.2020. W szczególności, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje art. 511 § 1 k.p.c., zgodnie z którym wniosek o wszczęcie postępowania (nieprocesowego), a taką rolę w niniejszym postępowaniu spełnia bez wątpienia protest, powinien czynić zadość przepisom o pozwie. Regulujący te kwestie art. 187 § 1 k.p.c. stanowi zaś, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, co oznacza, że na podstawie art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c., jak każde pismo procesowe, powinien zawierać podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Zgodnie natomiast z art. 89 § 1 zd. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.

Obowiązkowi temu pełnomocnik wnoszącej protest nie sprostął, bowiem do protestu dołączono jedynie kopię pełnomocnictwa bez podpisu. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, przewidzianych dla pisma procesowego, wszczynającego postępowanie protestowe, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu.

Brak jest przy tym podstaw wszczęcia postępowania naprawczego na podstawie art. 130^{1a} § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 511 § 1 k.p.c. w zw. z art. 323 § 1 k.wyb., przy założeniu maksymalnego wykorzystania przewidzianych w k.p.c. terminów (zob. np. art. 139 § 1, 165 § 2 k.p.c.). Uniemożliwiłoby to Sądowi Najwyższemu podjęcie uchwały o ważności wyboru Prezydenta w terminie

określonym w art. 15 ust. 3 u.wyb.2020. Powyższe przemawia za wykluczeniem dopuszczalności zwrócenia profesjonalnemu pełnomocnikowi protestu celem ewentualnego uzupełniania braków formalnych i ponownego wniesienia protestu pozbawionego braków formalnych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2020 r., I NSW 26/20).

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 orzekł, jak w sentencji postanowienia.